

Noorderlicht

Aanvullend advies

In een reactie op het advies stelt Noorderlicht dat, door het medium fotografie onder de generieke noemer 'beeldende kunst' te scharen, er geen zorgvuldige beoordeling kan plaatsvinden. Beoordeling op experiment en/of vernieuwing vanuit de beeldende kunst doet volgens de instelling onvoldoende recht aan het medium fotografie, waar veel technologische vooruitgang is en cross-overs worden getoond met virtuele fotografie en video- en computerkunst. De raad onderkent het bezwaar van Noorderlicht niet. Fotografie is onderdeel van het brede domein beeldende kunst, waarin grenzen tussen disciplines vervagen. Noorderlicht houdt vast aan een smal segment binnen de (documentaire) fotografie in plaats van fotografie breder op te vatten en te programmeren. De raad vindt dat Noorderlicht hiermee onvoldoende beantwoordt aan de criteria van vernieuwing en experiment die op grond van de regeling zijn vereist voor presentatie-instellingen. Hij baseert zijn oordeel op het presteren van de instelling in de afgelopen periode en op het ingediende plan.

Noorderlicht stelt dit oordeel van de raad ook ter discussie omdat het in strijd zou zijn met het pleidooi van de minister voor meer eigenheid en ruimte voor het specifieke karakter van een instelling. Naar eigen zeggen is de instelling uniek in het versmelten van alle genres in de fotografie en het daaruit destilleren van een overstijgend geëngageerd narratief. De raad merkt op dat het pleidooi van de minister, waarvoor de raad in zijn 'Agenda Cultuur' zelf een voorzet heeft gegeven, onverlet laat dat aan de eis van vernieuwing en experiment moet worden beantwoord. De raad constateert dat het hier een verschil van opvatting betreft. Hij ziet binnen de ontwikkelingen in de beeldende kunst veel vernieuwing op het snijvlak van fotografie en beeldende kunst. Echter, deze vernieuwing vindt hij onvoldoende terug in de tentoonstellingen van Noorderlicht.

Noorderlicht heeft bezwaar tegen de constatering van de raad dat haar denktrant over amateurfotografie conservatief is. Juist de exponentiële groei van iets wat al een massamedium was noopt Noorderlicht tot een verhoging van kwaliteitseisen voor professionele kunstenaars. De raad heeft willen opmerken dat Noorderlicht door onderscheid te maken tussen amateurfotografie en professionele fotografie haar inzet op publieksparticipatie c.q. de doelgroep van amateurfotografen verzwakt in plaats van binding te bewerkstelligen.

Noorderlicht stelt dat ze niet kan voldoen aan de door de raad gevraagde samenwerking met andere kunstvormen omdat niet alle disciplines in het noorden van het land voorhanden zijn. Voor de samenwerking met andere disciplines moet Noorderlicht daarom gedwongen buiten de regio kijken, wat conflicteert met de voorwaarde van de noordelijke subsidiërende overheden om samenwerking te zoeken met regionale instellingen. De instelling meent dat de raad meer rekening moet houden met regionale spreiding. De raad schrijft in het advies dat hij voor Noorderlicht in het noorden kansen ziet voor samenwerking, waardoor Noorderlicht zijn profiel kan verdiepen en aan draagvlak kan winnen. De raad hecht zeer aan regionale spreiding, waardoor er verspreid in het land BIS-presentatie-instellingen een rol spelen. Maar de raad kijkt ook naar andere criteria. Een oriëntatie op de eigen regio sluit niet uit dat er ook naar samenwerking met instellingen buiten de regio of internationaal wordt gekeken. Voor

samenwerking met andere kunstvormen en vernieuwend programmeren kan dat een interessante stap zijn.

Op de kritiek van de raad met betrekking tot het verkleinen van de fotomanifestatie benadrukt Noorderlicht dat de manifestatie allerm minst wordt afgeschaft. De jaarlijkse manifestatie blijft in de huidige vorm plaatsvinden (afwisselend in Friesland en Groningen), maar zal meer samenhang vertonen met andere regionale activiteiten in de rest van het jaar. Er worden middelen vrijgemaakt voor verbreding van het jaarprogramma door minder met dure manifestatielocaties te werken. De raad kan zich goed vinden in deze toelichting van Noorderlicht. Hij hoopt wel dat het grote (internationale) publiek voldoende aanleiding blijft zien om Noorderlicht te bezoeken nu de manifestatie kleiner wordt en meer gespreid in tijd en ruimte wordt getoond.

Noorderlicht licht toe waarom zij een halvering van de opbrengst uit publieksinkomsten verwacht, terwijl de bezoekersaantallen met 5 procent zullen stijgen. Er zullen meer diverse projecten zijn, verspreid over een langere periode. Daartegenover zullen er minder gelegenheden zijn waarbij entreegelden geheven kunnen worden. Met deze toelichting begrijpt de raad deze halvering beter.

De twijfels van de raad over de beraamde forse toename van subsidies van rijk en provincie en van bijdragen uit private middelen deelt Noorderlicht niet. De instelling licht toe dat de subsidies niet worden verdubbeld, maar worden hersteld naar de situatie van voor 2013. Resultaten in eerdere jaren tonen volgens haar aan dat de eigen inkomstenprognose reëel is. De raad is van mening dat resultaten in het verleden geen zekerheid geven over de haalbaarheid van plannen voor de toekomst.

Ten slotte wijst Noorderlicht er met betrekking tot haar aandacht voor culturele diversiteit bij de samenstelling van het personeel en het bestuur op dat door de bezuinigingen afscheid is genomen van een Spaanse en Bosnische werkneemster; de instelling werkt verder al jaren met een *associate curator* uit Indonesië en is bovendien bezig met een groot project in Ghana. De raad benadrukt dat hij juist positief is over de aandacht van Noorderlicht voor culturele diversiteit; hij hoopt dat culturele diversiteit ook tot uitdrukking komt in het personeelsbeleid en de samenstelling van het bestuur.

De Raad voor Cultuur ziet in de reactie van Noorderlicht geen aanleiding zijn advies te herzien.